

Seminar: Lokalt drevet energiomstilling i Danmark og EU

9. september 2016, kl. 10 til 16

Christiansborg, København, Danmark

Title in English: Local Driven Energy Transition in Denmark & EU

**Lokalt drevet energiomstilling
i Danmark og EU**

**Seminar/Debat
9/9 2016
Christiansborg
København**

VedvarendeEnergi
NOAH
Partners of the North Seas
Nordisk Folkecenter
for Vedvarende Energi

INFORSE-EUROPE
International Network for Sustainable Energy

POWER
STØTTET AF
**EUROPA
nævnet**

Oplægsholdere / Panelister:

Margrethe Vestager, Europakommissionens kommissær for konkurrence.

Jens Joel (S), Thomas Danielsen (V), Søren Egge Rasmussen (Enh.).

Gunnar Boye Olesen, INFORSE/VedvarendeEnergi; **Henning Bo Madsen, NOAH;**

Preben Maegaard og Leire Gorroño, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi; Karl Sperling, ass. prof. Aalborg Universitet; Morten V. Petersen, Sdr. Vium, Bjergby.

Dirk Hendricks, EREF, Belgien; José Etcheverry, prof. York University, Canada; James Buchan, Local Energy Scotland, UK.

Organisatorer: International Network for Sustainable Energy (INOFORSE-Europe), Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Miljøorganisationerne VedvarendeEnergi og NOAH, Alliancen for Community Power. Arrangementet er støttet af Europa-Nævnet.

Mere information: INFORSE-Europe: <http://www.inforse.org/europe/europa-naevnet.htm>

Visioner og forslag for Danmark og EU

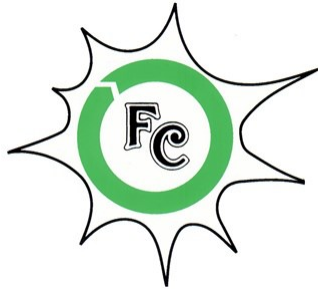
Henning Bo Madsen, NOAH

Seminar: Lokalt drevet energiomstilling i Danmark og EU
9. september 2016
Christiansborg, København, Danmark

Alliance for Community Power

ENERGI
AKADEMIET

Vestjyllands Energi-og Miljøforening
Ærø Energi-og Miljøkontor
Høje Taastrup Miljø-og Energicenter
Himmerlands Energi-og Miljøforening
Vendssyssel Energi- og Miljøforening
Foreningen af Danske Solcelleejere

Henning Bo Madsen

- Arbejdet med energi / energipolitik og folkelig deltagelse siden 1979 som græsrod og i forskellige projekter.
- Aktiv i NOAH Friends of the Earth Denmark og Alliancen for Community Power i Danmark
- Formand for Vestjyllands Energi- og Miljøforening
- Medlem af Energirådet i Ringkøbing-Skjern

Vores vision

- Hurtig omstilling til 100% vedvarende energi
- Et effektivt energisystem, hvor vi udnytter at den vedvarende energi er spredt over landet
- - teknologien muliggør decentral produktion - hos forbrugeren og i fælles lokale anlæg.
- Lokal integration af energiforsyning til el, varme, m.m.
- Ejerskab hos forbrugerne - individuelt og fælles (andelsselskab, kommunalt, fond).
- Fortrinsret til forbrugerejede selskaber til store vindmøller,
- Beholde "hvile i sig selv" i fjernvarmesektoren og integrere det med elproduktionen

Community Power – FællesEnergi

- Fremtidens energiforsyning skal være både miljømæssigt og socialt bæredygtig
- Fremtidens energiforsyning, som baseres 100 % på vedvarende energikilder, **skal ejes og styres af forbrugerne + evt. kommunerne . Lokalt ejerskab og udbytte af anlæg til udnyttelse af vedvarende energikilder**

■ Det kræver

- bedre vilkår for fællesejede anlæg til udnyttelse af vedvarende og fornyelige energikilder.

Community Power – FællesEnergi

Nogle af kendetegnene ved FællesEnergi

- Lokale borgere er involveret i driften af anlægget
- Der er en demokratisk struktur
- Projektet bidrager til afviklingen af energiproduktion fra fossile brændstoffer og andre ikke bæredygtige brændsler
- Folk, der bor eller arbejder tæt på projektet, har gavn af det.
- Et eventuelt overskud går tilbage til medlemmer eller lokalsamfundet eller geninvesteres i andre lokalsamfunds energiprojekter.

Community power - status

I dag

- Laugsejede vindmøller antal ukendt - skøn ca. 250
- Forbrugerejede fjernvarmeværker ca. 300
- 2 solcellelaug + 2 små vandkraft
- Men over 90.000 solcelleanlæg hos forbrugere – prosumer
- **Kommunale varmeforsyningselskaber køber kraftværkerne tilbage (HOFOR, VEKS, Odense, Aalborg)**

EU og fortrinsret

- Statsstøtteregler giver mulighed for fast pris til mindre lokalt ejede anlæg
- Vind: op til 6 møller af max. 6 MW
- Solceller: fremover anlæg op til 1 MW
- Større projekter (parker) kræves i udbud og selskaber fra nabolande skal have mulighed for at byde

Vores bud på ejerskab

- Solenergi: fælles solvarme - forbrugerejede andelsselskaber
- Biomasse kollektivt: forbrugerejede andelsselskaber eller kommunale selskaber ejer varme / kraft-varme produktionsanlæg
- Havmølleparker: Andelsselskaber, pensionskasser, elselskaber deler "byggemodnede" placeringer

Vores bud på ejerskab(2)

Store landvindmøller

- kommunale, lokale fonde, lokale forsyningselskaber
- Ikke unormal høj forrentning

Solvarme: forbrugere individuelt eller fælles

Solceller: forbrugere individuelt (prosumer) eller fælles i lav

Konkrete forslag

Solceller

- - bedre muligheder for prosumer-anlæg, kun anmeldelse, ikke godkendelse
- - bedre muligheder for solcelle-lav (10 km, andele op til 10 kW, støtte / garanteret elpris i 10 år eller 10+10, som i 60/40 øre/kWh ordningen).
- Løbende vurdering af støttebehov ud fra prisudvikling
-
- En ordning med støtte / bistand til etablering af fælles lokalejet energiproduktion, som den i Skotland.

Konkrete forslag (2)

Vindmøller

- Ingen udbud til mindre projekter, men fast afregningspris til projekter op til 6 møller
- Enten at pristillæg udover elpris betales til lokal fond til udvikling af lokalområdet eller at der kun tillades lokale projekter
- At der er minimumspris ved meget lave elpriser til lokale projekter
- At der gives pristillæg i minimum 20 år -
- ikke samme beløb hele tiden, kan godt være en højere pris de første 7-10 år.

Centrale spørgsmål

- Økonomisk udbytte – Til hvem og hvor stort ?
- Demokratisk styring – direkte eller indirekte / hierakisk ?
- Centraliseret eller decentral produktion ?
- **Interessekonflikt:**
 - Forbrugere vs. kommercielle selskaber
- Danmark står ved en skillevej.
- **Hvad vil politikerne?**

Omstilling til 100% VE

Hvorfor ?

- Miljøpåvirkninger ved brug af fossile brændsler og atomkraft
- Solenergi, vind, vandbevægelse, jordvarme findes overalt på Jorden
- Kan forsyne hele Jordens befolkning med den energi de behøver
- Muligheder for decentral produktion
- Kan modvirke udbytning af folk

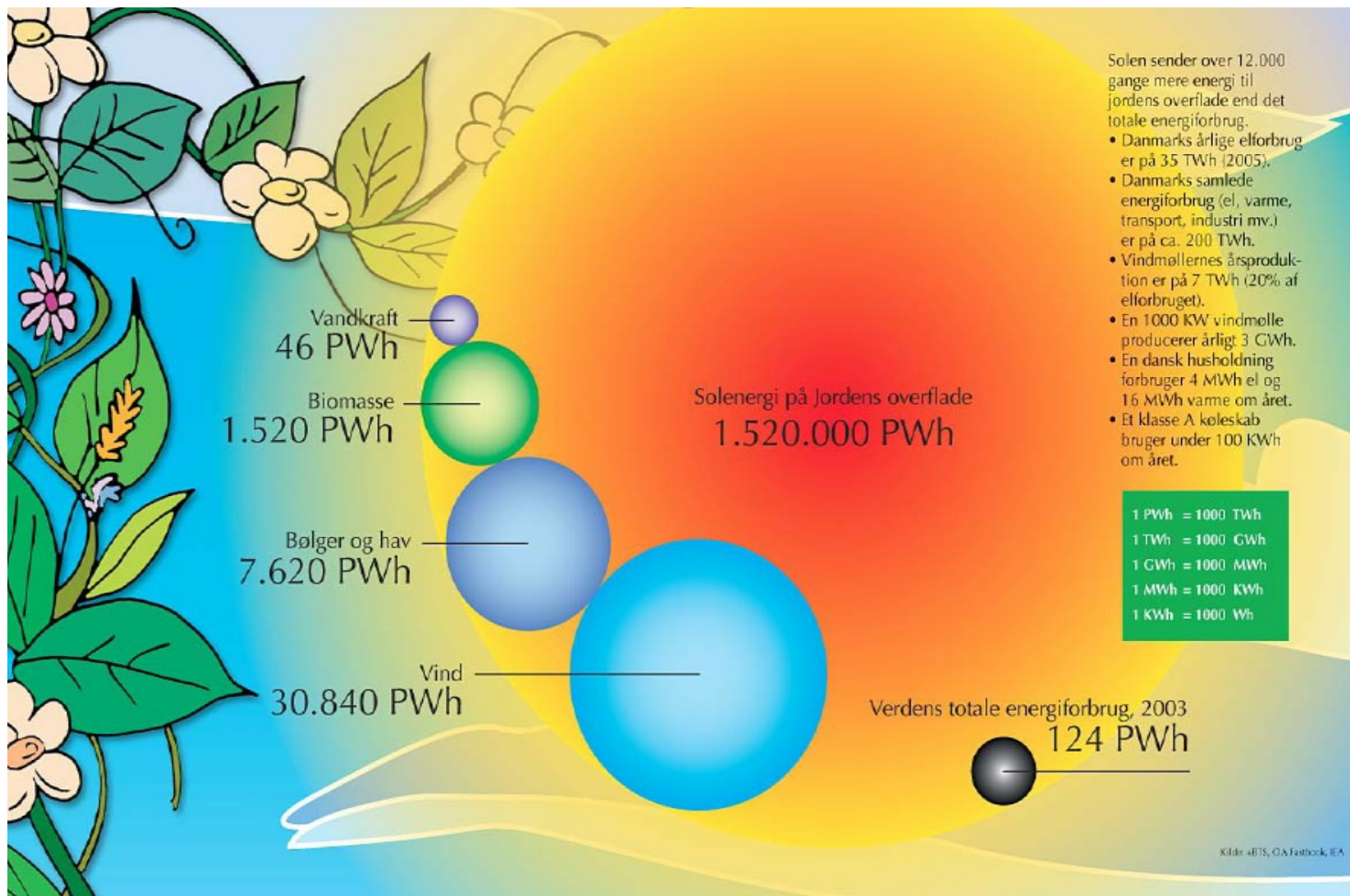
VE nok til alle

- Kan vi dække energiforbruget for hele Jordens befolkning med VE ?
- Ja – fysisk kan alene udnyttelse af en mindre del af solenergien dække behov
- Teknisk har vi allerede maskinerne til at gøre det
- Økonomisk: et spørgsmål om prioritering

Der er rigelige vedvarende energi ressourcer

Energi nok de næste 5 milliarder år!

Vores bud på ny regler

- **Der er behov for**
- fjernelse af lovgivningsmæssige barrierer, bl.a. for solcelle-lav
- støtte til organisering af lokale andelsfællesskaber
- information om muligheder for fælles forbrugerejede anlæg

- Regler for møller, der favoriserer lokale initiativer

Danske erfaringer med community ejerskab

Der var engang

- alle elselskaber var forbrugerejede andelsselskaber eller kommunalt ejede – både produktions og forsynings.
- Alle fjernvarmeselskaber var forbrugerejede andelsselskaber eller kommunalt ejede – både produktions og forsynings. Gælder stadig forsynings- og i høj grad produktionselskaber.
- Stort set alle vindmøller var ejet af lokalt baserede vindmøllelaug.

Nyt ejerskab 2004-2005

- ændret med implementeringen af EU's indre marked for energi
- Bredt energiforlig i 2004 (alle partier undtagen EL).
- 2005 opkøbte DONG næsten alle de danske kraftværker, Vattenfall og E.ON en lille håndfuld,

Status for VE omstilling

- Udbygning med landvind et bremset kraftigt op
- Solceller er bremset kraftigt op
- Solvarme: stor udbygning i mindre forbrugerejede fjernvarmeselskaber
- Biobrændsel: individuelle fyr, varmeværker, kraftværker ”stormer afsted”
- Biogas: landmænd og gasselskaber bygger

- Landvindmøller
- - private investorer
- - vindmøllelaug (I/S)
- Enkelte kommunale, fondsejet, forsyningsselskab

Internationalt

- Community Energy – forstået som lokalt ejet af kooperativer vokser i flere andre europæiske lande
Tyskland, Belgien www.ecopower.be , Skotland, UK
(www.communitypower.eu + www.rescoop.eu)
- I Tyskland køber byer / kommuner kraftværker tilbage
- Friends of the Earth har det på programmet
(www.foeeurope.org)
- Reclaim Power bevægelsen (www.reclaimpower.net)

